

POKROVITELJ
49. VARAŽDINSKIH BAROKNIH VEČERI

Kolinda Grabar-Kitarović
Predsjednica Republike Hrvatske

FINANCIJSKU POTPORU OSIGURAVAJU
Ministarstvo kulture Republike Hrvatske,
Grad Varaždin i Varaždinska županija

ZLATNI SPONZORI

SREBRNI SPONZOR

BRONČANI SPONZORI

MEDIJSKI POKROVITELJI

OSTALI SPONZORI

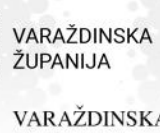
BRANDOVI

USTANOVE, INSTITUCIJE I AGENCIJE PARTNERI FESTIVALA

ORGANIZATORI I OSNIVAČI 49. VARAŽDINSKIH BAROKNIH VEČERI

KONTAKT INFORMACIJE
CONTACT INFORMATION

Koncertni ured Varaždin
Concert Agency Varaždin
A. Cesarca 1,
42 000 Varaždin, Hrvatska
Tel/fax: +385 (0)42 212 907
e-mail: uprava/managemen info@kuv.hr
ured/office: office@vbv.hr
www.vbv.hr

PRODAJA ULAZNICA

Koncertni ured Varaždin, A. Cesarca 1, Varaždin, +385 (0)42 311 907,
office@vbv.hr, www.ticketshop.hr | Ticketshop trgovine

VARAŽDINSKE

BAROKNE

VEČERI
20.9.-1.10.2019.

Nedjelja, 22. rujna, 11.00 sati
Palača Sermage

La Serenissima

Maria Forsström, mezzo sopran
Dohyo Sol, teorba
Peter Lönnerberg, čembalo/orgulje

Koncert uz baroknu kavu
LUDILO I PREDANOST

Giovanni Felice Sances
Occhi, occhi miei cari

Girolamo Frescobaldi
Così mi disprezzate

Claudio Monteverdi
Disprezzata regina

Stefano Landi
Augellin

Henry Purcell
Suita u g-molu za čembalo Z.661
Prelude
Almand
Corant
Saraband

Johannes Kapsberger
Canzona prima

Domenico Mazzocchi
Lagrime amare

Henry Purcell
Bess of Bedlam Z.370

Bernardo Pasquini
Toccatà per il cembalo

Barbara Strozzi
Lagrime mie

Giulio Caccini
Amarilli mia bella

Johannes Kapsberger
Toccatà Arpeggiata

Giulio Caccini
Non ha' ciel cotanti lumi

Johannes Kapsberger
Figlio dormi

Skladatelj i pjevač **Giovanni Felice Sances** (1600-1679) je za života bio poznat u čitavoj Evropi. Glazbu je učio u Rimu. Djelovao je u Bologni i Veneciji, a od 1636. na carskom dvoru u Beču, najprije kao dvorski pjevač, a od 1669. kao *Kapellmeister*. Pisao je komornu glazbu, scenska i sakralna djela. Skladba *Occhi, occhi miei cari* je iz IV. knjige kantata i arija za glas uz pratnju gitare objavljene 1636.

Disprezzata regina je arija Ottavije, prevarene i prezrene Neronove žene iz opere **Claudija Monteverdija** (1567-1643) *Krunidba Popeje*. Radi se o posljednjoj skladateljevoj operi izvedenoj 1643. u vrijeme karnevala u Veneciji. Ujedno je to i jedna od prvih opera s povijesnim sadržajem. Nakon što je obnovljena 1651. u Napulju, vrlo je brzo pala u zaborav. Ponovo je otkrivena krajem 19. stoljeća, a od 60-tih godina prošlog stoljeća do danas izvedena je u rekordno visokom broju.

Henry Purcell (1659-1695) je najveći engleski skladatelj 17. stoljeća i jedan od najvećih engleskih skladatelja svih vremena. Djelovao je kao orguljaš i skladatelj u Westminsterskoj opatiji i u Kraljevskoj kapeli. Njegov opsežan opus obuhvaća svjetovna i sakralna djela, instrumentalna, vokalno-instrumentalna i glazbeno-scenska.

Suita u g-molu za čembalo Z.661 je druga od osam suita iz zbirke koju je Purcellova udovica Frances posvetila danskoj princezi Anne. Radi se o izboru pedagoških skladbi za čembalo ili spinet gdje su kratke skladbe povezane u suitu na temelju istog tonaliteta.

Bess of Bedlam Z.370 spada u pjesme ludila kasnog 17. i ranog 18. stoljeća. Radi se o skladbama snažnog teksta i divljih melodija koje pokazuju fascinaciju nad odstupanjem od onog što se u tadašnjem društvu smatralo normalnim, posebice ludilom i umobolnicama kao što je bila Bethlem Royal Hospital (Bedlam). Purcellova skladba nastala je oko 1682. Da je bila iznimno popularna govori velik broj sačuvanih rukopisnih kopija kao i činjenica da je tiskana u nekoliko tadašnjih izdanja. U njoj Purcell majstorski dočarava promjene raspoloženja. Samo stotinjak taktova podijeljeno je u dvanaest dijelova, s čestim promjenama mjere dočaravajući Bessino rastuće ludilo.

Najveći broj tiskanih svjetovnih skladbi sredine 17. stoljeća u Veneciji pripada skladateljici, pjesnikinji i pjevačici **Barbara Strozzi** (1619-1677). Njen ju je otac Giulio Strozzi, pjesnik i libretist, poticao da razvije svoje talente: organizirao joj je poduku kod tada vodećeg venecijanskog skladatelja Francesca Cavallija te joj omogućio da sudjeluje u raspravama akademije koje su vodili najistaknutiji predstavnici ondašnjeg venecijanskog intelektualnog života. Bila je poznata po svom obrazovanju, intelektu, duhovitosti te iznimnom glasu i pjevačkim sposobnostima. Objavila je osam zbirki skladbi, od kojih je sedam sačuvano. Pisala je vokalnu glazbu od koje tri četvrtine za lirski sopran. Njene skladbe za vokal solo snažno dočaravaju dramske situacije i predstavljaju je kao najvještijeg autora/icu pjesama njenog doba. Tekstove njenih ranih skladbi napisao je njen otac Giulio. Kasnije je, kao rezultat izazova, vrlo često skladala na tekstove članova Akademije kao i na vlastite tekstove. Oblikovno su njene skladbe fleksibilne, prilagođavaju se tekstu i kreću se između recitativa, ariosa i arije. Iako pisana za sopran tekst kantate *Lagrime mie* govori o boli zbog razdvajanja od voljene u muškom prvom licu. Intenzivna žalost i bol dočarani su s polaganim silaznim kromatskim frazama u vokalu.

Johannes Kapsberger ili **Giovanni Girolamo Kapsberger** (oko 1580.-1651.) se rodio u Veneciji u njemačkog obitelji plemićkog porijekla pa od tuda i naziv *Il Tedesco della Tiorba* (plemeniti Nijemac od Teorbe) kojim su ga suvremenici često opisivali. Kada je njegov pokrovitelj Maffeo Barberini postao Papa Urban VIII, Kapsberger je dobio posao na papinskom dvoru čime je postao jedan od vodećih glazbenika u Rimu. Iznimno je cijenjen, a glazbeni teoretičari njegova doba ga označavaju kao "najvršnjeg majstora teorbe kojeg imamo u Rimu" (Giovanni Battista Doni). Njegova glazba za lutnju i teorbu nepredvidiva je, dramatična i strasna s avanturističkim smislom za harmoniju, sinkopiranim ritmom i velikom raznolikošću tonskog sloga pomiješanog s tradicionalnim tehnikama. Osim glazbe za lutnju ostavio je i opsežan opus svjetovnih i sakralnih vokalnih skladbi. *Figlio dormi* je uspavanka iz njegove IV. knjige *villanella* objavljene 1623.

Girolamo Frescobaldi (1583-1643) je najznačajniji i najutjecajniji talijanski ranobarokni skladatelj za instrumente s tipkama. Njegovo je stvaralaštvo snažno utjecalo na skladatelje kao što su Johann Jacob Froberger i Johann Sebastian Bach. Pisao je sve tada postojeće oblike za instrumente s tipkama – toccate, ricercare, canzone, capriccia, fantazije i varijacije. Često virtuozne, čak i za današnje pojmove, za njegove su skladbe karakteristične česte promjene ritma, obilna primjena kromatike i slobodna uporaba disonanci. Najpoznatija njegova zbirka je *Fiori musicali* (1635) koja sadrži liturgijsku orguljsku glazbu. Uz to je objavio i dvije zbirke toccata i partita te zbirke canzona, fantazija kao i četiri zbirke vokalne glazbe (moteti i arije). *Così mi disprezzate* (*Aria di passacaglia*) je skladba za glas uz pratnju *basso continuo* iz njegove zbirke *Primo libro d'arie musicali per cantarsi* objavljene 1630. u Firenzi.

Stefano Landi (1587-1639) je najznačajniji predstavnik rimske opere i prvi autor opere s povijesnim sadržajem (Sveti Aleksej). Osim opera, njegov opsežan opus obuhvaća madrigale, arije, mise i ostala sakralna djela. Kao i u *Augellin* njegove su skladbe za glas uz pratnju *basso continuo* najčešće strofne.

Landijev suvremenik **Domenico Mazzocchi** (1592-1665) također je djelovao u Rimu. Bio je u službi kardinala Ippolita Aldobrandinija, a uživao je i pokroviteljstvo pape Urbana VIII. Autor je nekoliko oratorija i najmanje jedne opere. Najzanimljiviji dio njegovog opusa su međutim komorna djela za koja je karakteristična ekspresivnost i povezivanje starog i novog stila. Njegova najelegantnija djela su vokalne skladbe napisane za male sastave, a obuhvaćaju motete, sonete, dijaloge i madrigale. *Lagrime amare* je sonet za glas uz pratnju *continua*.

U svoje vrijeme poznat kao virtuoz na instrumentima s tipkama, **Bernardo Pasquini** (1637-1710) je najznačajniji skladatelj za instrumente s tipkama između Girolama Frescobaldija i Domenica Scarlattija. Njegov je opus međutim velikog raspona od opera, oratorija, kantata, moteta i arija do suite, toccata, varijacija i sonata. Veći je dio života djelovao u Rimu gdje je imao moćne pokrovitelje kao što su bili kardinal Ottobini ili švedska kraljica Kristina. Imao je brojne učenike na instrumentima s tipkama uključujući i Domenica Scarlattija, koncertirao je u Rimu i u raznim evropskim gradovima s Arcangelom Corellijem. Gotovo sva njegova djela za instrumente s tipkama su sačuvana u četiri rukopisna sveska.

Jedan od utemeljitelja opere **Giulio Caccini** (1551-1618) je bio skladatelj, pjevač, instrumentalist (lutnja, viola, harfa) i glazbeni pisac. Djelovao je u Firenzi na dvoru Medici. Iako je napisao tri opere i glazbu za jedan intermedij, njegovo je najznačajnije djelo zbirka monodijskih napjeva i pjesama uz pratnju *basso continuo* *Le nuove musiche* objavljena 1602. Uvod u zbirku je značajan jer jasno opisuje izvedbu monodije koju Caccini naziva *affetto cantando*, a donosi i primjere primjene ukrasa s obzirom na afekt koji pjevač želi postići. Taj je uvod značaj i zbog toga jer donosi prvi pokušaj opisa šifriranog basa na kojem se temelji *basso continuo*. 1614. objavio je zbirku pod istim nazivom koja sadrži madrigale za glas uz pratnju *basso continuo*. Većina tih madrigala je prokomponirano, tek nekolicina ih je strofnih, a među najpoznatijim i najčešće izvođenim je *Amarilli mia bella*.

Širok repertoar švedske mezzosopranistice **Marie Forsström** obuhvaća djela od mletačkog baroka do berlinskog cabareta pri čemu je slavu stekla interpretirajući djela bečkih majstora Mozarta i Mahlera. Operni debut imala je s ansablom MusicAeterna pod ravnanjem Teodora Currentizsa u ulozi Dorabelle u Mozartovoj *Così fan tutte*. U ulozi Marcelline sudjelovala je i u Currentzisovoj hvaljenoj snimci *Figarovog pira* u izdanju Sony Classical te pod njegovim ravnanjem nastupila kao solistica s Mahler Chamber Orchestra. Zahvaljujući svom punom ujednačenom tonu iznimno je tražena za Mahlerove solo pjesme i sličan repertoar poput Brahmsovih, Bergovih, Wagnerovih Brittenovih i Zemlinskyjevih djela. Vlada i zavidnom koloraturnom tehnikom pa njen operni repertoar obuhvaća naslovnu ulogu u *Carmen*, Isabelle u Rossinijevoj *Talijanki u Alžiru* i Maffia Orsinija u Donizettijevoj *Lucreziji Borgia*. Osim ovih, njen repertoar uključuje uloge Birgitte u *Mrtvom gradu*, vještice u *Didoni i Eneju*, naslovnu ulogu u *Juliju Cezaru*, Amneris u *Aidi* te Erde i Flosshilde u *Rajnimom zlatu*. Njen repertoar solo pjesama i oratorija sadrži također djela Sibeliusa, Stravinskog, Szymanowskog, Stenhammara, Elgara, Haydna, Dvořaka, Durufléa, Vivaldija, Mendelssohna, Rahmanjinova i mnogih drugih skladatelja.

Djeluje u Operi u Malmöu i sa Simfonijskim orkestrom u Helsimborgu. Također nastupa u Državnoj operi i baletu u Permu u Rusiji, s Filharmonijskim orkestrom iz Nagoye u Japanu te Dala Sinfoniettom u Švedskoj. Za izdavačku kuću Musica Rediviva snimila je iznimno hvaljen nosač zvuka s Mahlerovim solo pjesmama.

Dohyo Sol je studirao lutnju na Kraljevskom muzičkoj akademiji u Stockholmu, Konzervatoriju Koninklijk u Hagu te Kraljevskoj danskoj muzičkoj akademiji u Kopenhagenu. Njegov repertoar ima raspon od rane renesanse do suvremene improvizacije. Nastupao je diljem čitave Evrope, a njegovo područje rada se kreće od opernih kuća i baroknih orkestara do manjih ansambala i solističkih koncerata. Redovito svira s ansablama kao što su Högskolan Ensemble, Orkiestra Historyczna {oh!}, Camerata Öresund, Concerto Copenhagen. Također dirigira operama: *Orfeom* Claudija Monteverdija te *Rappresentazione di Anima et di Corpo* Emilija Cavalierija. Isto tako sudjeluje u opernim produkcijama u Operi u Malmöu, Kraljevskom kazalištu u Kopenhagenu, Vadstenskog akademiji, Teatru *Confidence* palače Ulriksdal, Folkoperanu u Stockholm i Operi u Gothenburgu. Kao solist posebnu sklonost ima prema zlatnom dobu engleske renesanse i njemačkom galantnom stilu. Snimio je više od tucet nosača zvuka kao komorni glazbenik, solist ili dio *basso continuo* sekcije u različitim baroknim orkestrima. Od 2012. je umjetnički voditelj Högskolan Barock Festivala koji je trenutno jedan od najvažnijih festivala rane glazbe u Švedskoj.

Peter Lönnerberg je najveći dio svog obrazovanja i nadahnuća za čembalo i *basso continuo* stekao radeći s Larsom Ulrikom Mortensonom u Kopenhagenu. Redovni je član ansambala ReBaroque i Tre Kronor te trija Stockholm Barock. Suraduje i s nizom drugih švedskih ansambala i s nekoliko ih je nastupio na radiju i televiziji. S ansablom ReBaroque je snimio CD *Telemannia*, a s Laurom Vadjon ranu talijansku glazbu za violinu i čembalo. Također podučava i drži brojne majstorske tečajeve, a nekoliko je godina bio gost profesor na Fakultetu muzičke umjetnosti u Beogradu.

Nataša Maričić